יפעת מידע תקשורתי דרך מנחם בגין 96-98 (לשעבר דרך פ"ת) תל אביב 67138 טל. 03-5635050 פקס. 03-5617166

8.28x35.77	1	עמוד 11	הארץ - כותרת	08/08/2018	64701637-4
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

השמאל משכתב את ההיסטוריה

חנן עמיאור

ה הדבר הראשון שלמדנו ממאמרו של דימיטרי שומסקי ("סי־פור על ציונות וחושך", "הארץ" 17.7), המגיב על מאמרי ("כך מסלפים את הציונות", 7.7)? שאין לנו, "יוצאי מערכת החי־נוך הישראלית", מושג ירוק בציונות. למה? כי אנחנו סוב־לים מ"כשלים תפישתיים" ולוקים בהבנת הנקרא ואפילו ב"בורות משוועת". ועוד למדנו, שהנגעים האלו "לעתים מושרשים כה עמוק בקרב הישראלים, עד שאין די בשני תארים אוניברסיטאיים כדי לש־רש אותם".

מזלנו שיש לנו את שומסקי, שיגאל אותנו מבורותנו. אחרי ששילם מס שפתיים ל"כבוד העצום" שרחש הרצל ליהדות, הוא פוסק נחרצות, שחוזה המדינה ביקש לבנות את מדינת היהודים כ"מדינת כל אזרחיה". על מנת ליישב את הסתירה שבין מדינה כזאת למדינה יהודית, מסביר שומסקי, ביקש הרצל "לרסן את היסוד השבטי־הבדלני של היהדות, עד כדי הדגשת הקוסמופוליטיות".

שומסקי יוצר את הרושם, שהרצל היה הוגה אנטי־לאומי, או לפ־חות ראה בלאומיות רע הכרחי שיש לרסנו. אבל זו הטעיה. הלאומיות עמדה במרכז השקפתו של הרצל. לכן, בצ'רטר שהגיש לממשלת בריטניה, הוא ביקש להקים "יישוב יהודי לשמירתו ולטיפוחו של הרעיון הלאומי היהודי... יבוסס על חוקים ותקנות שיאומצו למען רווחתו של העם היהודי, [יונהג על ידי] ממשלה עממית... שתהיה יהודית באופיה, ומושלה יהיה יהודי, [שיישא] שֵם יהודי ודגל יהודי".

חודשים אחדים לפני שראה אור חיבורו הגדול "מדינת היהודים", כתב הרצל: "נתכנס שוב לתוך היהדות ולעולם לא נרשה עוד לעצמנו להיות מגורשים מן המבצר הזה". שומסקי מתרגם את זה ל"ברסן את היסוד השבטי־הבדלני של היהדות ונדגיש את הקוסמופוליטיות".

גילדת השמאל הסגורה, השולטת באופן רודני בפקולטות למדעי הרוח, מנסה לבדוק תדיר עד כמה היא יכולה לסלף את הציונות

על טענתי, שאת אותן תכונות בדיוק ששומסקי מייחס לציונות, מנתה תנועת הבונד, שהיתה אויבתה, כתכונות שה־ציונות חסרה אותן, הגיב שומסקי בכינון שלום רטרואקטיבי בין הציונות לבונד, בטענה שהן "חלקו אידיאלים לאומיים משות־פים", וגייס כעד את זאב ז'בוטינסקי, שכתב כי "הבונד היה אחת האפיזודות של הציונות". אבל נראה ששומסקי לוקה ב"כשלים התפישתיים" וב"בורות המשוועת", שבהם הוא מאשים אותי. הבונדיסטים התנגדו למדינת לאום יהודית בכלל, ולציונות בפ־רט. באותו מאמר עצמו שממנו ציטט שומסקי, השיב ז'בוטינסקי בדיוק לטענה ששומסקי מנסה לשים בפיו: "מקור השנאה והכעס של הבונד לציונות", כתב, היה העובדה שהם היו "מתבוללים עד לשד עצמותיהם, כי על כן זוהי תכונת היסוד של ההתבוללות, שבאופן אורגני אין ביכולתה להשלים עם המחשבה על עם יהודי העומד ברשות עצמו". כל זאת מבלי להזכיר התייחסויות מאוחרות יותר של ז'בוטינסקי אל הבונד, חריפות מזו, ואת היריבות המרה ששררה בין הציונות בכלל, וז'בוטינסקי בפרט, לבין הבונד בפולין ערב השואה.

גם טענתו של שומסקי כי הערכים של התנועה הרפורמית היוו "בסיס היסטורי ורעיוני של הציונות המודרנית" לא תועיל הרבה לתקן את "הבורות המשוועת" שממנה סובלים רובנו, שכן ההיפך הוא הנכון. רובה המכריע של התנועה הרפורמית התנגד בחריפות לציונות, ואף הוציא מסידורי התפילה את קטעי הכמיהה לציון, ובמקומם הכניס קטעים שנימתם אוניברסלית.

לסיכום קובע שומסקי, שכל מי שלא מבין שהציונות ההיסטו־רית דווקא פיתחה את "הרעיון ההומניסטי בנוסח מדינת כל אז־רחיה", הוא נבער וחשוך. זאת ועוד, "התפישות המדיניות שבהן החזיקו מנהיגי התנועה הציונית הטרום־מדינתית ברוב שנות קיומה היו קרובות עד מאוד, ולפרקים אף זהות, לחזון מדינת כל אזרחיה של בל"ד", חזון הראוי, לדבריו, "להתקרא ציוני" יותר מח־זונם של "נתניהו וחבר מרעיו". עכשיו הכל ברור. תומכיו של חיז־באללה הם יורשיו האמיתיים של הרצל. כל מה שנותר הוא לבשר זאת גם להם.

למה חשוב כל הפולמוס הזה? כי מאמריהם של שומסקי ודו־מיו הם חלק ממאמץ אידיאולוגי מתמשך להדיח את רעיון המדי־נה היהודית כרעיון המכונן של מדינת ישראל, ולהמליך תחתיו את רעיון מדינת כל אזרחיה, שאינה מדינה לאומית. זו השקפה לגיטי־מית, כמובן. אבל אין שום צורך לסלף בשירותה את העבר, או לרו־קן מושגים מתוכנם באמצעות להטוטים סמנטיים.

שומסקי הוא מייצג נאמן של חברי גילדת השמאל הסגורה, השולטת באופן רודני בפקולטות למדעי הרוח בישראל ומשת־עשעת דרך קבע בניסיונות לבדוק עד כמה היא יכולה לסלף את הציונות. שיטת ה"מחקר" שלה היא בחישת המקורות במטרה לח־לץ מהם באמצעות פירואטים אקדמיים חסרי בסיס מסקנות נטו־לות תוקף מדעי. כאשר יש צבא שלם של מסלפים, מה הפלא שמ־עמדם של מדעי הרוח "יורד פלאים", כפי שקונן שומסקי במאמרו, "ומוסיף לרדת מיום ליום"?

הכותב הוא עורך אתר ביקורת התקשורת "פרספקטיבה"